

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA
KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 1
TELEFON 55-22 DO 55-25
ROKOPISI SE NE VRAČAJO
IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSERATNI ODDELEK LJUBLJANA
TELEFON 39-96
POSTNI CEKOVNI RACUN LJUBLJANA ŠTEV. 6-90601-1
OGLASI PO CENIKU
MESECNA NAROČNINA 65 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Slovenski rudarji so nakopali

ves premog po planu za leto 1949

V premogovnikih Slovenije so rudarji izvojevali veliko delovno znago. Danes v jutranjih urah bodo izklopali poslednje tone premoga, ki še manjkajo do tiste količine, kakršna je določena po planu za leto 1949.

vezali, da bodo več mesecev delali v rudniku. Prvi rudnik, ki je izvršil letni plan, je bil Timav, kjer so rudarji že 30. oktobra izpolnili svojo letno plansko nalogo.

Frontni aktivisti

so uspešno zaključili tečaj

V novih blokih v Siski so se v začetku novembra naselili tudi mladi frontni aktivisti iz vse Slovenije. Ukaženi so prišli na tečaj, ki ga je priredil IO OF. En mesec in pol je hitro minil, tečajniki pa so v tem kratkem času veliko pridobili.

ipavca — starega španskega borca, ki je okrajni sekretar Zveze borcev v Mariboru — okoli do Cirila Gluga iz Slovenjgradca, ki je mojstrsko odgovoril na vprašanje, kako se ustanovijo frontne brigade, pri tem pa je povedal, kakšne napake so pri zbiranju frontovcev v frontne brigade delali v Slovenjgradu.

DRAGI BORCI IN OFICIRJI GARNIZIJE LJUBLJANE!

Blizu se 22. december, Dan Jugoslovanske armade, praznik vseh naših borcev. Podoficirjev in oficirjev, pa tudi naš praznik, praznik vsega delovnega ljudstva nove Jugoslavije.

druge, za naše težave, delovne pogoje, za naše dohodke, za vso ureditev v zadrugi, za naše načrte; nikdar ne bomo pozabili, kako ste nas bodrili k vztrajni borbi za razširitev in gospodarsko okrepitev zadrug. Vedno vam bomo hvaležni tudi za darila, ki ste nam jih prinesli, najbolj pa smo srečni ob velikem in radostnem spoznanju, ki so ga mnogi od nas dobili šele ob srečanju z vami — da ste res naša ljudska vojska, ki delate in živite z ljudstvom, ter mu pomagate.

Prvo surovo železo

iz novega plavža v Sisku

Na Dan republike je ob slavnostnem začetku obratovanja nove železarnice v Capragu pri Sisku član Politbiroja CKKPJ in minister za težko industrijo Franc Leskošek ob 12.30 prižgal ogenj v prvem plavžu tega bodočega velikega metalurškega kombinata. Za delavce, ki so bili dodeljeni k plavžu, za mojstre-topilničarje in druge strokovnjake, kakor tudi za graditelja plavža pa je nastopil najpomembnejši trenutek naslednjega dne, preden se je zdanilo, ko so po 16 urah izšli iz plavža prvo šaržo žarečega tekočega železa.

stara plavža v Varešu (enega od teh dveh smo skoro na novo zgradili). S povečanjem in s popolnim izkoriščanjem zmogljivosti starih plavžev nam je uspelo podvojiti predvojni obseg proizvodnje surovega železa. Z začetkom obratovanja novega plavža v Sisku pa smo v proizvodnji železa napravili nov velik korak naprej.

Vsake štiri ure nova šarža surovega železa

Novi plavž od tedaj neprestano obratuje, in daje vsake štiri ure nove tone surovega železa. Tudi vse druge mehanične naprave, ki so v zvezi z novim plavžem, so se izkazale kot brezhibne. Električni vlak, ki so ga izdelali na Jesenicah, dovažajo podvejni in pončni do dvigalne naprave točno odmerjene količine železne rude, koks in drugih dodatkov. Na vrhu plavža, kjer vsipajo rudo in koks, se avtomatično s pritiskom na gumbo odpira in zapira odprtina za vsipanje. Pri vsaki šarži odteka žilindro po kanalih, kjer ob dotiku z vodo razpade v zrnat kose, ki jih odnaša voda v bazen.

Priprave za ustanovitev novih obdelovalnih zadrug na Tolminkem

Letosnja pomlad in poletje so tudi v Baški grapi na Tolminkem vzklipe prve obdelovalne zadrug in sicer v Nemškem Rutu, Grantu in na Ponikvah. Te zadrug se z marljivim delom dosegle že nekaj pomembnih uspehov. Toda ne samo ta predel — danes se prebujata vsa Tolminska, predvsem pa Bovsko in Kobariško. Lahko rečemo, da ni več vasi na Tolminkem, kjer ne bi živo razpravljali o ustanovitvi obdelovalne zadrug in ne bi že kak kmet podpisal pristopne izjave za zadrugo.

Državno posestvo, ki goji zdravilna zelišča

Državno posestvo Ormož je prešlo spomlad iz uprave pujske direkcije republikih kmetijskih gospodarstev Slovenije v upravo »Droga«, podjetja za promet z zdravilnimi zelišči v Ljubljani. Ker so bili posevki ob prevzemu že v zemlji, ni mogla »Droga« letos uporabiti posestva za nego in saditev pretežno zdravilnih zelišč. Te naloge se bo lotilo šele prihodnje leto, ko bodo po potrjenem planu uporabili v ta namen že 12 ha zemlje. Vendar so že letos posadili precej koleandra, vinske ručice, mete, melise in podobno.

Načrti za elektrifikacijo proge Postojna-Ljubljana

V petletnem planu je določeno, da bomo do konca petletke elektrificirali 300 km železniških prog, predvsem v goratih predelih z večjimi vzponi, kjer je pogon z električnimi lokomotivami mnogo racionalnejši. Da se uresniči ta naloga petletnega plana, pripravljajo sedaj načrt za elektrifikacijo proge od Postojne do Ljubljane in od Reke do Srpskih Moravic. Razen tega je določeno, da bo proga Sarajev—Ploče, ki smo jo začeli graditi, zgrajena kot elektrificirana proga. Dve skupini projektantov opravlja sedaj terenska dela za dovršitev načrtov za elektrifikacijo proge Postojna-Ljubljana in proge Reka-Srpske Moravice.

Prihodnje leto bomo začeli graditi nove tovarne in potniške ladje

V ladjedelnici »3. maja na Reki« do konca leta dovršili četrto in poslednjo prekoocceansko ladjo tipa »Zagrebe« s 3100 bruto registrskimi tonami in 4900 tonami nosilnosti. Plan za prihodnje leto pa določa začetek gradnje novih serij tovornih in potniških ladij. Prekoocceanske ladje nove serije, ki jih bomo začeli graditi, bodo nekoliko večje. Imele bodo 4000 bruto registrskih ton in bodo plule s hitrostjo 17 morskih milj na uro. Vsaka izmed teh ladij bo imela tudi potniške kabine za 12 potnikov. Ladjedelnica »Ulanika« v Fuľu pa bo prihodnje leto začela graditi 6 modernih motornih potniških ladij za obalno plobovo. Vsaka izmed teh ladij bo imela 700 bruto registrskih ton in bo lahko sprejela 500 potnikov. Razen tega bodo naše ladjedelnice prihodnje leto gradile več ladij za preskrbo otokov z vodo. Manjše ladjedelnice pa bodo gradile motorne jadrnice, ki so zelo primerne za obalni vodni promet. V Titovih ladjedelnicah v Kraljevcu so nedavno zgradili tako motorno jadrnico »Cetinac«, ki ima 520 bruto registrskih ton in 720 ton nosilnosti. Stiritaktni Dieslov motor za 350 konjskih moči daje tej ladji brzino 9 milj na uro.

Število obdelovalnih zadrug in združenih gospodarstev v Vojvodini neprestano raste

Te jeseni so bile v mnogih vaseh Vojvodine ustanovljene nove obdelovalne zadrug, v že obstoječe pa so sprejeli številne nove člane. Tako je bilo v zadnjih treh mesecih ustanovljenih 35 novih obdelovalnih zadrug, s 893 gospodarstvi in nad 6000 orali obdelovalne zemlje, v stare zadrug pa so sprejeli še 6326 družin, ki so vložile nad 42.000 orolov zemlje. Razen tega so koncem novembra upravni odbori imeli še 1536 nerešenih pršenj, ki so jih večinoma rešili pozitivno.

Delovni kolektiv Toplovođa je izpolnil letni plan

Delovni kolektiv republiškega podjetja za centralno ogrevanje »Toplovođa« v Ljubljani je izpolnil svojo letno plansko nalogo 20 dni pred rokom. Delavci tega podjetja so letos uvedli moderne ogrevalne in hladilne naprave v tovarni Franc Leskošek v Mariboru in v tovarni aluminijskega Strnišcu. Stanovanjske bloke teh dveh tovarn in drugih podjetij so opremili s sanitarnimi in vodovodnimi napravami. Nedavno je brigada Alojza Zadnikarja dovršila instalacije za segrevanje velikih delavnic »Litostroja« v Ljubljani. Tako velika dela so pred vlogo opravljale izključno tuje trdke. Delovni kolektiv je obvladal razne težave zaradi pomanjkanja materiala. Letos so začeli v delavnicah podjetja izdelovati parne in vodne ventile. Podjetje uvaja centralno kurjavo s toplo vodo, ker so za tako kurjavo potrebne manjše cevi, ki jih izdelujemo doma; medtem ko moramo večje cevi za parno kurjavo uvažati iz inozemstva. Tako se po teži prihrani do 30% instalacijskega materiala.

Drevi bo v ljubljanski Dravi že tretji leta v letošnji sezoni, in sicer Calderonove drame »Dama« — »Kralj«.

Informbirojski voditelji KP Koroške in cerkev bi radi zadušili slovenski tisk

Celovec, 15. dec. (Tanjug) Skofjski ordinariat v Celovcu je objavil v svojem službenem organu »Nedelju«, ki izhaja v slovenscini, odlok o odrekanju cerkvenih obredov vsem vernikom, ki čitajo, širijo ali sodelujejo pri »Slovenskem vestniku«, organu koroških Slovencev.

Slovenski vestnik je objavil ob tej priložnosti članek, v katerem navaja napade in poskuse združene sovinitarske reakcije, da bi oropala koroške Slovence njihovega tiska. List opozarja na napade hujših listov »Volkszeitung« in »Neue Zeitung« na preganjanja s strani sovinitov iz ljudske stranke in na grožnje britanskih okupacijskih oblasti ter naglašajo, da so v zadnjem času prevzeli vodilno vlogo v preganjanju »Slovenskega vestnika« informbirojski voditelji Komunistične partije Avstrije za Koroško. Ze letos v juliju so onemogočili tiskanje lista v tiskarni »Volks-Verlag«, zaradi česar je

bilo slovensko ljudstvo na Koroškem skoraj dva tedna brez lista v svojem materinem jeziku. Končno se je tej gonilni pridružila sedaj tudi cerkvena oblast.

»Slovenski vestnik« pravi končno, da je ta najnovejši ukrep skofjskega ordinariata samo nadaljevanje ene politike, ki so je vedno posluševali nemški škofje, namreč politike nemškega imperializma in germanizacije Slovencev na Koroškem.

Pogajanja za mirovno pogodbo z Avstrijo prekinita do 9. januarja

New York, 16. dec. (Ass. Pr.) Namestniki zunanjih ministrov, ki zasedajo v New Yorku od meseca septembra, so sklenili 14. t. m. prekiniti nadaljnja pogajanja za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo. Pogajanja se bodo nadaljevala 9. januarja v Londonu.

Predavanje dr. Vilfana newyorški univerzi

New York, 16. dec. Na povabilo profesorjev in študentov fakultete za mednarodna vprašanja je imel pomočnik zunanjega ministra FLRJ Jože Vilfan na newyorškem vseučilišču Columbia predavanje o značilnostih revolucije jugoslovanskih narodov.

Velik razmah ribolova v coni B

Trst, 16. dec. (Tanjug). Kakor vse ostale panoge, je tudi ribolov v jugoslovanski coni Svobodnega ozemlja v velikem razmahu. Da bi izboljšali ne samo pogoje za ribarjenje, temveč tudi svoje življenjske pogoje, ustanavljajo sedaj ribiči ribiško-produktivne zadruge po zgledu zadruge v Umagu, ki je bila ustanovljena že v novembru 1945. Dočim je imela ob ustanovitvi le 24 članov, jih šteje sedaj že okrog 50. Od oblasti je dobila ribiško ladjo večje tonaže z inventarjem in je v enem letu izboljšala ribarjenje za 45%.

Pred vojno so bili ribolov in tudi vse ribiške ladje v jugoslovanski coni Svobodnega tržaškega ozemlja zasebna last. Ribiči in gmotni zaslugek so si razdeljevali tako, da je od 17 deležev dobil lastnik ladje 7 deležev, člani posadke pa vsak po en delež.

Ljudska oblast podpira ustanavljanje novih ribiško-produktivnih združ. Nove ribiške ladje sta prejeli tudi drugi v Novem gradu in v Zamburju pri Sovodriji.

Napredek beležijo nadalje v Izoli, katerih gospodarji so bili prej povezani s tovarnami za predelavo rib Ampelea in Arrigoni in so deleže razdeljevali, kakor jim je narekovala lastna korist. Ribiči so tedaj ustanovili lokalno podjetje »Riba« za odkup in prodajo rib.

Ribiško-produktivna zadruga uspešno deluje tudi v Piranu, kjer se je letos vanjo vključilo 40 novih članov. Medtem ko v Kopru pripravljajo ustanovitev nove zadruge.

Albanija mora plačati Angliji 843.947 funtov Sterlingov

Haag, 16. dec. Mednarodno sodišče v Haagu je z 10 : 2 glasovoma (ZSSR in Českoslovaška) razsodilo, da mora Albanija plačati Veliki Britaniji odškodnino v znesku 843.947 funtov šterlingov za oba rušiča, ki sta 22. oktobra 1946 naletela na mine v Krškem prelivu.

Tajni razgovori med ZDA, Kanado in Anglijo

London, 15. dec. (Tanjug). V Washingtonu zaseda tajna konferenca, ki se je udeležujejo predstavniki ZDA, Velike Britanije in Kanade. Konference je bila sklicana, da bi našli rešitev za britanske gospodarske težave za daljšo dobo. Napredovanje konference zavirajo, kakor poročajo Associated Press, nasprotstva med Veliko Britanijo in ZDA in križanje njihovih koristi.

Ko gospoda zboruje

(Nadaljevanje)

Gore. Medtem ko smo premišljali, kako bi organizirali beg, je žarela v mislih vsakogar izmed nas svetloba tega svobodnega ozemlja v gorah, polnih senčnih studencev, pri katerih more piti človek svežo vodo do mile

Zahodna Nemčija vključena v Marshallov načrt

Bon, 15. dec. (Tanjug) Separatna zahodna nemška vlada je podpisala danes svoj prvi mednarodni sporazum dvostranski štiriletni dogovor z vlado Združenih držav Amerike o sprejetju Zahodne Nemčije v Marshallov načrt. Pogodba je bila podpisana po nedavnih diplomatskih ukrepih treh zahodnih velesil, da bi bila Zahodna Nemčija sprejeta kot enakopraven član v gospodarsko vojaški sistem zahodnega bloka.

Pogodbo sta podpisala kancelar Konrad Adenauer za Zahodno Nemčijo in ameriški visoki komisar za Zahodni Nemčiji Mac Cloy za Združene države Amerike.

Reuter poroča, da se je uprava Marshallova načrta s to pogodbo zavezala, da se bo posvetovala z ameriško vlado o vseh tujih investicijah in naratih na zahodno nemškem ozemlju. Ameriška vlada si je pridržala pravico odločiti, v kakšnem obsegu bodo sodelovali zahodni sektorji Berlina v Marshallovem načrtu.

Predsednik enotne socialistične stranke Nemčije odstavljen

Berlin, 15. dec. (Tanjug) Erich Kopps, predsednik enotne socialistične partije Nemčije za pokrajino Turingijo (sovjetska okupacijska cona) je odstavljen in imenovan na njegovo mesto Erich Mickenberger, član pokrajinskega izvršilnega odbora.

Dosedanji predsednik enotne socialistične partije Nemčije Erich Kopps je bil odstavljen zaradi tega, ker je bil proti informbirojski politiki vodstva enotne socialistične partije Nemčije. Nedavno je berlinski sekretariat partije javno kritiziral partijski odbor v Turingiji, ker ni hotel sprejeti informbirojske linije.

Upor kuomintangskih guvernerjev

Guvernerja Junana in Sikanga sta se podredila osrednji ljudski vladi Kitajske

Peking, 15. dec. (Agencija Nova Kitajska). Lu Han, guverner pokrajine Junan, ki meji na Vietnam in Birma, se je 9. decembra uprl kuomintanski vladi. Sestavlja je začasni vojaško-upravni odbor za vzdrževanje reda in miru, dokler oblast ne bo izročena narodnoosvobodilni vojski. Lu Han je postal komandant generalu Liu Po Congu in Teng Hsi Pingu, političnemu komisarju druge narodne operativne armade brzojavko, v kateri poziva narodnoosvobodilno vojsko, naj čimprej vkoraka v Junan.

Liu Ven Hvej, guverner pokrajine Sikang, in pomočnik poveljnika vojske uprave za jugozahodno Kitajsko Ten Hsi Hon sta se prav tako uprila. V skupni izjavi sta sporočila, da sprejemata vodstvo osrednje ljudske vlade. Nadalje sta izjavila, da bodo čete in policija v Seuanu in Sikangu ostale do prihoda narodnoosvobodilne vojske na svojih mestih in varovale šole, tovarne, zasebno in državno imetje. V svoji izjavi obtožujeta Cankajška, da je zanel državljansko vojno, in pozivata narodnoosvobodilno vojsko, naj čimprej vkoraka v Junan.

Demokratska stranka hoče zagospodovati v vseh samoupravnih organih v Italiji

Rim, 15. dec. (Tanjug) Na zadnji seji vlade je bil sprejet zakon o volitvah za občinske, pokrajinske svete in oblastne svete. Zakon je po izjavi poročevalca — ministra za notranje zadeje — zelo zapleten in predvideva široko kombinacijo sistema absolutne in relativne večine, kakor tudi poročnega predstavnika. Takšen sistem omogoča n. pr. kakšni politični stranki, da dobi vso občinsko ali pokrajinsko upravo celo brez absolutne večine glasov. Po zapletenosti in po prednostih, ki jih nudi vladni demokratski stranki, spominja ta zakon na glasoviti »Accerbov zakon«, ki je leta 1924 omogočil Mussolinijevim fašistom, da so, čeprav so dobili manj kot tretjino odanih glasov, prevzeli v svoje roke vse občine v Italiji. V rimskih političnih krogih poudarjajo ob tej priložnosti, da je namen tega zakona, omogočiti gospodstvo vladne stranke v vseh samoupravnih organih v Italiji.

Načrt za premostitev kuomintangskih čet v Vietnam

Peking, 15. dec. Agencija Nova Kitajska poroča, da se kuomintanski general Pej Cung Hsi, ki poveljuje razbitim četam v pokrajini Kvantung in Kvangsi, pogaja sedaj s francoskimi kolonialnimi oblastmi v Vietnamu, da bi sprejele kuomintanske vojske za sprostovoljce za Bao Daijev Vietnam. Po načrtu Pej Cung Hsija naj bi ostanki treh kuomintangskih armad, okrog 10.000 moč, prekorčile vietnamsko mejo pri mestu Langsonu, severovzhodno od Hanoja, ter se skupaj s francoskimi kolonialnimi silami borili proti vietnamski narodnoosvobodilni armadi. Zaradi kamuflage bodo prišle kuomintanske čete pod poveljstvo lutkovne vlade cesarja Bao Daija.

Konferenca »Fritaluks« ni uspela

London, 15. dec. (Tanjug) Pariška konferenca za ustanovitev gospodarske regionalne skupine, ki naj bi jo tvorile Francija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg (Fritaluks) v okviru Marshallova načrta ni uspela. Na konferenci bi morali rešiti vprašanje svobodne izmenjave blaga in odprave carinskih omejitev ter sprejema Zahodne Nemčije v to regionalno skupino. Glavni nesporazum je nastal zaradi tega, ker Francija nasprotuje sprejetju Zahodne Nemčije, Francija in Italija tudi nočeta odpraviti svojih zaščitnih carin.

Nov predsednik švicarske konfederacije

Bern, 15. dec. (Tanjug) Švicarska federalna skupščina je s 198 glasovi od 211 izvolila zunanjega ministra radikalnega demokrata Pettipiera za predsednika švicarske konfederacije. Pettipierre bo obdržal resor za zunanje zadeve.

Redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti univ. profesor dr. Ivan Rakovec

Odlikovanje gledaliških umetnikov

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ Jugoslavije je na predlog predsednika vlade FLRJ odlikoval za zaslužno delo 130 gledaliških umetnikov in delavcev iz vseh ljudskih republik. Iz LR Slovenije so bili odlikovani:

Z redom dela prve stopnje: Kozak Juš, Levar Ivan, Osten-Sachsen Marija Vera in Sever Stanislav.

Z redom dela druge stopnje: Brecej-Levar Ančka, Gjungenac Zlata, Janko Vekoslav, Jan Slavko, Juvanova Vida, Lupša Friderik, Mlakar Pija, Mlakar Pino, Nablocka Marija, Neftar Mira, Pliberšek Antonija, Potokar Lojze, Simoniti Rado, Skrbinek Milan, Skrbinek Vladimir, Franci Rudolf, Hubad Samo, Heybalova Valerija in Cesar Janez.

Z redom dela tretje stopnje: Bukovec Vilma, Valič Aleksander, Drenovec Lujo, Zizek Franc, Japelj-Adamovič Silva, Karlovec Elza, Klemenčič Bogdana, Kogej Mila, Korosec Vladko, Kovič Pavle, Kralj Elvira, Leskošek Hinko, Lipah Fran, Lipušček Janez, Makuc Drago, Mencin Ivan, Peček Bojan, Povhe Marija, Ravbar Miljutin, Suhj Stefan, Tiran Jože, Hanc Jože, Franc Ernest, Fleger Branko, Cesnik Stane, Skabar Ludovik in Sinkovec Silvester.

S kolajno dela: Brezovar Viljem, Vene Alojzij, Galovič Vojteh, Kralj Anton, Kastelic Jože, Lesar Ivan, Likovič Milan, Lovrenc Viljem, Malič Alojz, Planecki Zoran, Podgorelec Anton, Pritekelj Blaž, Račič Jože, Simončič Nace, Čenčič Ante, Hočevar Jurij in Humar Ivan.

PO SVETU

V Bolgariji so ustanovili politično direkcijo za promet. Bolgarska vlada je objavila odlok o ustanovitvi politične direkcije pri prometnem ministrstvu. Ta direkcija, pravi uradno poročilo, mora skrbeti za odpravljanje pomanjkljivosti, ki so se pojavile v prometu v Bolgariji.

Stavka pristanških delavcev v Calaisu. Iz protesta proti odločitvi ZDA, da bodo uporabile francoska pristanišča Calais, Cherbourg in Bordeaux za razkladanje vojnega gradiva, ki ga ZDA pošiljajo v okviru atlantskega pakta, so razglasili delavci v Calaisu pasivno stavko. Stavka se bo nadaljevala, dokler ta odločitev ne bo razveljavljena.

Velika stavka v Italiji. Nad milijon delavcev in uslužbenecv državnih podjetij in ustanov je razglasilo 24urno protestno stavko, ker je vlada preknila pogajanja za zvišanje plač. Združeni sindikati so zagrozili, da bodo razglasili splošno stavko, če bo vlada še naprej zavlačevala ali odklanjala pogajanja. Stavkajo tudi učitelji, namestniki bolnišnic in uslužbeni pošte, telegrafa in telefona.

Mednarodna organizacija za pomoč otrokom v okviru Organizacije Združenih narodov je objavila, da bo s 1. januarjem 1950 ustavila nadaljnje dobove zdravil Romuniji, ker so romunске oblasti pred kratkim izgnale delegacijo te ustanove. Zadnja pošiljka bo namenjena tuberkuloznim otrokom in bo vsebovala za 15.000 dolarjev penicilina.

NARODNI HEROJ Anton Šibelj-Stjenka

Med narodnimi heroji, ki jih je imenoval na predlog Vrhovnega komandanta oboroženih sil FLRJ Prezidij Ljudske skupščine FLRJ, so tudi imena treh junakov iz Slovenskega Primorja. Tako so se heroju Janku Premrlu-Vojku pridružili še trije junaki z našega Krasa in Primorja: Darko Marušič-Blaž, Jože Tomazič-Pino in Anton Šibelj-Stjenka. Odlikovanje treh novih junakov iz Slovenskega Primorja za heroje je obenem priznanje vsemu primorskemu ljudstvu, ki je v minulih vojni pokazalo toliko junakaškega odpora, vztrajnosti in borbenega duha. Častni naziv narodnih herojev — Vojka, Blaža, Pina in Stjenke je simbol junastva, borbe in nepopisnih žrtev primorskega ljudstva za svobodo in simbol spomina na vse borce za svobodo Slovenskega Primorja. Ob njih se bo učil naš mladi rod, da je sreča v svobodi, svoboda pa v pogumu in junastvu. Primorskemu ljudstvu pa naj bo spomin na njegove heroje še posebej pobuda za vztrajna prizadevanja v izpolnjevanju vseh tistih nalog, za katere so oni tako hrabro in nesebično umrli.

Anton Šibelj-Stjenka se je rodil leta 1914 v Tomaševcu na Krasu kot sin malega kmeta. Se mlad je kot mehanik v Trstu začel sodelovati s tržaškim proletariatom v protifašističnem gibanju. Ko je fašizem hotel z usmrtnitvijo bazoviških junakov zatreti gibanje primorskih in tržaških revolucionarjev, je bil Anton Šibelj med vnetimi izpolnjevalci njihove oporoke. V letih 1938—1940 je bil večkrat preganjan in zaprt. L. 1940 se je umaknil pred italijansko policijo za nekaj časa v Jugoslavijo pa ga je delo med rojaki kmalu zavrabilo ponovno domov in v Trst, kjer pa so ga kmalu spet zaprli. V zaporu je bil do junija l. 1941, po izpustitvi pa postavljen za dve leti pod policijsko nadzorstvo. Vrnil se je v domačo vas in takoj začel z delom med mladino in vaščani ter jih organiziral in pripravil na odkrit spopad s fašizmom. Organiziral in vodil je sestanke, zbiral orožje in hrano za partizane ter pripravil in tudi sam vršil razne sabotažne akcije. Ljudstvo je videlo v njem neutrženega borca za pravice delovnega človeka, za pravice zatiranega slovenskega življa in ga je zaradi tega spoštovalo.

Ko je bil januarja l. 1942, ponovno klican v italijansko vojsko, se je brez oklevanja odločil, da gre takoj v partizane. Kmalu je postal komandant »Leteča četa«, ki je Italijanom prizadejala veliko skrbi in neprijetnih presenečenj. Med borci je bil zaradi junastva in tovarištva zelo spoštovan in priljubljen. Z izrednimi in tveganimi akcijami, sabotažami in drznimi spopadi s fašisti je postal strah fašistične soldateske na Krasu. V vsakem spopadu je izkazal sovražniku čim več orožja in z njim oboroževal nove borce, ki so prihajali v partizanske vrste.

Ob razsulu Italije je postal komandant bataljona in je vodil več močnih spopadov na Goriški fronti. Zaradi velikih uspehov in izrednih vojaških sposobnosti je bil imenovan za komandanta Južno-primorskega odreda. Noveembra l. 1943. je vodil veliko akcijo v Pliskovici na Krasu, kjer je razorožil okoli 250 orožnikov. Dne 2. februarja l. 1944. je bil spet na čelu pri veliki akciji med Komnom in Ribemberkom, kjer je padlo 36 nacistov. Njegov oddelek je zaplenil vse orožje in uničil vasa blindirana in tovorna vozila. Poklican je bil v Belo Krajino, kjer je na tečaju izpopolnil svoje praktične izkušnje. Ko se je spet vrnil na Primorsko, je bil nekaj časa komandant brigade »Srečka Kosovelca«. V nekem večjem spopadu je bil ranjen in je moral ostati nekaj časa v bolnišnici nad Vrati pri Cepovanu. Stab IX. korpusa mu je dal čin kapetana. Ko je okreval, je ponovno prevzel poveljstvo v Južnoprimerškem odredu ter ostal tam, dokler se ni odred združil s XXX. divizijo. Nato je bil dodeljen Dolomitskemu odredu za komandanta. Ko je bil Dolomitski odred razpuščen, je bil tov. Stjenka vodja vseh delavnic in orožarn IX. korpusa. V tem času je napredoval v majorja. Sam je izumil preprosto, a učinkovito orožje »Partop«, ki je večkrat prizadelo sovražniku težke izgube. V velikih bojih s fašisti in četniki, ki so zgodaj l. 1945. skušali uničiti partizanstvo v Slovenskem Primorju, je bil tov. Stjenka med najbolj hrabrimi borci. Aprila 1945 je padel v boju.

Stjenkova smrt je hudo prizadela vse, ki so ga poznali, predvsem pa tiste, ki jih je tolikokrat zmagovito vodil v boju. Njegovo junastvo je bilo velika pobuda primorskim borcem, da so v boju vztrajali in zmagali. Danes nosijo primorske delovne brigade z velikim ponosom ime velikega borca, heroja Antona Šibljja-Stjenke.

TEKMOVANJE LJUDSKIH INŠPEKCIJ

Ljudska inšpekcija še ne deluje dolgo v ljubljanski oblasti, s svojim delom pa je ljudstvu dokazala, kako so skupine ljudske inšpekcije potrebne zlasti po vaseh, kjer skrbijo za pravilno razdelitev življenjskih potrebščin, pomagajo reševati razne potrebe ter odpravljajo tudi birokratične napake. Ljudske inšpekcije razkrivajo spekulante in so sploh v prvi vrsti borbe proti vsem, ki iz sovražnosti in sebičnosti ovirajo razvoj socializma na vasi. Delo ljudskih inšpekcij je v največjo korist ljudstva in zato mora ljudstvo izvoljenim skupinam ljudske inšpekcije tudi pomagati pri delu.

O uspešnem in zelo potrebnem delovanju ljudske inšpekcije imamo mnogo primerov. Tako je v Crnomlju skupina ljudske inšpekcije ugotovila, da je upravnik menze poneveril 61.000 din. V industrijskem magazinu v Kranjski gori je ljudska inšpekcija našla 32 m raznega blaga, nekaj nogavic, 5 brisač in tri otroške obleke, ki jih je neki uslužbenec skrnil zase in za svoje sorodnike. V Jaršah pri Kamniku je ljudska inšpekcija razkrinjala nekega bivšega gostilničarja kot spekulanta. Po železnici je dobival polne sode z napisom »kiss«, v sodih pa je bilo vino. V St. Jurju pri Celju je ljudska inšpekcija v pekarni krajevne ljudske odbora našla nad 260 kg enotne moke, ki ni bila v izkazu. Preiskava je ugotovila, da so bili v tej pekarni potrošniki prikraj-

šani za 2 dkg pri enem kilogramu kruha. Tudi v Kranju je ljudska inšpekcija razkrinjala nekaj ljudi, ki so hoteli živeti na račun delovnega ljudstva.

Na konferenci okrajnih sekretarjev ljudske inšpekcije ljubljanske oblasti, ki je bila 25. novembra, so pregledali dosedanje delo skupin ljudskih inšpekcij, potem pa je ljudska inšpekcija ljubljanske oblasti napovedala tekmovanje inšpekcijam mariborske in gorenske oblasti. Tekmovanje se je začelo 15. t. m., končano pa bo 15. aprila 1950. V Kranju pa je bila v začetku meseca okrajna konferenca ljudskih inšpekcij, ki je napovedala tekmovanje tudi do 15. aprila 1950 ostalim okrajem ljubljanske oblasti. Ljudske inšpekcije bodo tekmovale predvsem v tem, katera bo na podlagi signalizacij množično izvedla največ pregledov ter najbolj organizirala svoje delo.

Ljudski inšpektorji se danes že dobro zavedajo, koliko lahko pomagajo delovnemu ljudstvu, ljudstvo pa je zadovoljno z delom in uspehi skupin ljudske inšpekcije, na katere se obrača z zaupanjem. Ljudstvo se zaveda, da moramo sami odpravljati napake. Čim prej jih bomo odpravili, tem prej bomo izboljšali življenjske razmere. Sami delamo, sami gradimo socializem in sami moramo tudi vse kontrolirati ter odpravljati napake, ki se pojavljajo v našem gospodarskem in javnem življenju.

do, naše voditelje, partijo, ljudstvo. Govoril je dolgo, nad eno uro. Ko je končaval, je zaklical: »Bivši izdajalci, tri korake naprej, marš!«

Odgovora ni bilo, čeprav je vsakdo izmed nas zadržel od srda. Ničče se ni premaknil z mesta, razen nekega preprostega in naglušnega starčka, ki je razumel samo ono tri korake naprej, marš.« Toda, ko je videl, da je sam, se je obrnil in pokorno vrnil v vrsto, gledajoč nas zmedeno in dobrodušno.

Odgovora ni bilo, toda jeza, srd in mrznja morejo v določenih trenutkih paralizirati. V prvem hipu smo bili morda bolj presenečeni kakor željni, da kljubujemo in se upiramo. Če bi mogli pričakovati vse, kar se je v kratkem zgodilo, če bi je mogli pomisliti, da s tem uničujemo veliko možnost, bi se morda obvladali in izvršili ukaz Barjaktara. Človek more vse. Morda tudi ni tako Morda smo prišli na ono črto, preko katere se ne more niti najbolj gibčna zavest zvižati in glumiti. In končno, samo enkrat živimo. Ko smo odgovarjali na vprašanje oficirjev, smo imeli stalno v mislih, zakaj to delamo. Toda občutili smo sramoto, kljub vsemu smo se sramovali sami sebe. Kazalo je, da je ta sramota v nas prestopila mero. In ko nas je Barjaktar pozval, naj stopimo tri korake naprej, je nekej pretrgalo. Komunisti, ki so vedno stali v prvih vrstah so napeli svojka mršava prsa. Ničče se ni premaknil z mesta. Barjaktar je zamežiknil in jasno ukazal: »Izdajalci, tri korake naprej!«

Na otoku je zavladala tišina. Vojaki iz zaščitnih čet so strmeli nemo v nas in krepke napenjali jermenje pušk in brzostruk. Galebi so vreščali na svoj neprijeti. hripav način, ko so krožili nad nami in morjem.

dobivam tudi ukore od starih, ker se preveč izpostavljam in oddaljujem od tovarštev, ko preganjam monarho-fašiste. Vroč sem želel, da bi se napil vode in maščeval. Bunkerji, o katerih sem bde sanjal in katere sem naskakoval v domišljiji, so bili vedno poleg vode in po teh naskokih sem, sklanjajoč se nad studene, neusmiljeno pil, nato pa zopet neusmiljeno preganjal sovražnike ljudi.

Po ribičih so nam tovariši po določenem času odgovorili, da bi bilo za sedaj mogoče prepeljati samo manjše število ljudi na kopno, da pa naj počakamo še kakšen mesec in da bodo organizirali množični prevoz.

Naslednjega dne po tem sporočilu so nas zbrali k jutranjemu preštevanju prej kakor navadno. Oficirji so bili že obrti, oblečeni za paradno in zapeti do vratu. Niti psovali niso glasno, temveč so sikali skozi stisnjene zobe, kakor da bi želeli to jutro ravnati dostojno in izbrano. Stali smo na pomolu in mislili: gotovo zopet kak minister.

Doslej so nas obiskovali razni ministri in njihovi načelniki. Tudi ministrstvo za varnost in ministrstvo za vojsko sta mislili, da spadamo pod njihov resor. Obiskovali so nas tudi novinarji, ki so fotografirali poslopja, ki smo jih zgradili, z nami pa se niso razgovarjali. Vendar se je po vzne-mirjenju in razburjenju, ki je zavladalo na pomolu, moglo sklepati, da nas čaka višji obisk kakor ministrski.

— Morda tajnik veleposlanstva, — je zasedel Kostas, ki je bil iz Aten. Nisem slišal, ali angleškega ali morda ameriškega. Sonce je že pripekalo, zrak se je razžaril, mi pa smo stali in strmeli v kamnito poslopje poveljništva. Oficirji so nekajkrat prihiteli iz hladnih hodnikov in pogledali po obzorju ter se vračali, mi — mirno. V

tem času so se od leve strani, od Krfa, odkoder se je najmanj mogel pričakovati obisk, pokazali štirje stebri dima. Ladje. Tri sive vojne in ena bela — jahta. Gosposka, kraljevska. Dve sto metrov pred obalo so vojne ladje spustile sidra. bela jahta pa je nadaljevala pot, dvigajoč valove. Ustavila se je tik ob obali.

Oficirji so skupno s polkovnikom Barjaktarom stali v paradnih uniformah in belih pasovih strumno pred zaščitnimi četami, razvrščenimi ob obali. Za njimi — mi. »Stojte mirno, izdajalci! Naš kralj! Naš kralj, osliti! Tako so vojaki iz zaščitnih čet sikali proti nam. Iz dimnika vojne bele ladje se je sukjal dim, a nevidno dole se je iz gruče oficirjev in kapitanem mostu izločil visok človek v beli uniformi! Prisel govoriti nekako skozi nos, mrzko, kakor že imajo navado višji nemški oficirji.

Toda grško je govoril še precej dobro.

»Dragi otroci! Makronisija! Tako nas je kralj imenoval.« »Dragi otroci! Makronisija! Vi ste tu, da se ponovno znajdete, ker ste se pregrešili proti domovini, zapeljani z lažnimi gesli izdajalcev in komunistov. Toda mati Grčija je pripravljena, da vam oprosti in da vas zopet pritisne na svoja široka materinska prsa. Vas tukaj prevezgajo moji zvesti oficirji in ko bo to delo v kratkem končano, vas bomo s svojim očetovskim blagoslovom poslali v gore, da boste tudi vi sodelovali v boju proti sovražniku, plačnemu iz tujine, in ta na način dokazali, da ste zopet vredni naše pozornosti. To je edina pot za vas, ki ste se pregrešili proti materi domovini in meni, ki sem kot kralj poklican, da naj bom pravičen oče naše velike grške družine.«

Ko je kralj to izgovoril, je stopil z mosta in odšel v kabino. Nas so odgnali na delo. Ko smo se zvečer zbrali k prestevanju, bele jahte ni bilo nikjer več.

Ta govor je imel posledice. Navdihnil nam je izpremembo načrta. Prav za prav nam je omogočil, da ga uredimo hitreje in v celoti. Sam kralj nas bo pripeljal s svojimi ladjami na kopno, treba je le, da partija odobri. Kar se tiče streljanja, — smo bili soglasni. V razpravljanju se je pojavilo vprašanje, kako daleč naj bi šlo zatajevanje. Nekaj dni kasneje je prišel odgovor tovaršev. Ti so odobraval naše predloge in celo svetovali, naj ustno podamo izjave, ki bi jih zahtevali od nas, ne podpisemo pa nobene obveznosti, ki bi se mogle kasneje izkoristiti proti partiji.

Tako smo tudi sami mislili.

Oficirji so po kraljevem obisku podvojili svoja pedagoška prizadevanja. Moralni smo več delati, manj jesti, manj piti, voda je prihajala neredno, toda poslušati smo morali več njihov predavanj. Vse to smo težko prenašali, toda morali smo. Direktiva. Kadar pa je to direktiva, ni težko. Odgovarjali smo na vprašanja, ki so nam jih postavljali oficirji. Zdelo se je, da smo jih zadovoljevali. Nekoliko manj so se drli na nas, toda še bolj pogosteje gonili na delo. Se bolj so nam skrajševali spanje. Po določenem razdobju se jim je zdelo, da smo zreli za boj v gorah.

Kako smo hrepneli po borbi v gorah!

Tedaj je nastopil sam Barjaktar. Kakor da bi bil vse popolnede pil, je prišel s temnim obrazom kakor gnla višnja, ko se je v mraku pojavil na kamentnem balkonu. V govoru se je zapletal, toda zmerjal je — zelo hudo. Psoval je vse. Demokratično arma-

Kako so v Središču ob Dravi uredili lokalno gospodarstvo

Lokalno gospodarstvo ljudskih odborov v ptujskem okraju je z izjemo Ptujca, Ormoža in Središča slabo razvito. Od 77 krajevnih ljudskih odborov je samo 8 takih, ki imajo po eno podjetje in sicer opekarno, mizarstvo, kovaško in čevljarstvo delavnico, gostilno ali mlin.

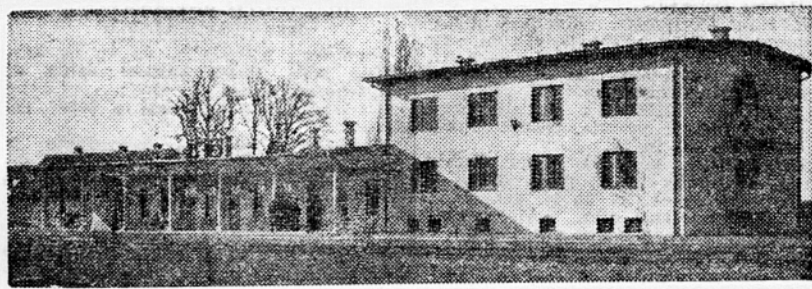
Bilo bi gotovo napačno, če bi trdili, da so zato vsi ljudski odbori ptujskega okraja slabi. Pogoji niso povsod enaki, tu in tam pogojev za ustanovitve kakšnega podjetja sploh ni. Vendar je nedvomno okrajni ljudski odbor kot nadrejena oblast v veliki meri kriv, da večina ljudskih odborov v okraju še do danes ni pokazala pravega zanimanja za gospodarsko delavnost. Nudil jim ni dovolj pomoči, tudi ni pravočasno podpiral iniciativ, ki je prišla od spodaj, ker je tudi sam jemal to nalogo kot nekaj več ali manj neprijetnega.

Crnogledci v ptujskem okraju, ki se nagibajo k temu, da vsako slabo stvar poslošijo, medejo tudi v tem pogledu vseljenske odbore v en koš. Kljub resnici, da namreč slika gospodarske delavnosti ljudskih odborov ni rožnata, imamo vendarle tudi odbore, ki so pravilno doumeli zakon o ljudskih odborih in razvili delavnost, kakršna je dejansko možna samo pod pogoji globoke demokracije teh odborov. Dokaz za to je tudi krajevni ljudski odbor Središče ob Dravi.

Središče je bilo med vojno opustošeno in porušeno. Pettedenska fronta je pustila naselju 1300 ljudi žalostno zapuščen: štiri večja in dva manjša razbita mostova ter okrog 70 do tal ali delno porušenih gradbenih objektov. Ljudstvo je še pred izložitvijo prvega odbora v avgustu 1945. leta samoiniciativno obnovilo manjši leseni most. Čim pa si je izvolilo svoji prvi odbor se je začela delavnost, ki ji skrajna ni hotelo biti konca. Poslopja z manjšimi poškodbami so bila do konca tega leta obnovljena, vse ostale poškodovane stavbe pa so v dveh mesecih dobile streho — zavarovali so jih pred še večjo škodo v bližajoči sezoni. Obnova je zahtevala tudi žago in uspelo jim jo je kmalu obnoviti. Ta žaga je nato ogromno doprinesla k obnovi celega okolišja in opravlja še danes s polno paro nove, planske naloge.

Spomladi 1946. leta so obnovili železobetonski most čez Trnjavo na Strasu. Stare zvine traverze so sami poravnali, kmetje so prostovoljno vozili gradivo, delali na samem mostu in zbrali še 10.000 din prispevkov. Začeli so obnovljati hišo krajevnega ljudskega odbora in stanovanjsko poslopje ter zgradili sušilnico za sadje. Krajevni ljudski odbor, ki je sodeloval tudi pri ustanovitvi obnovitvene zadruge, je podpiral tudi obnavljanje kmečkih hiš in gospodarskih poslopij.

Izšel je zakon o državnih gospodarskih podjetjih. Isti dan je krajevni

Postajno poslopje v Središču

Ljudski odbor ustanovil gospodarsko in gradbeno podjetje trga Središče. Novo ustanovljeno podjetje je zajelo žago, sušilnico, plemenitno postajo, ki so jo vzdrževali že od 1945. leta, in gradbeno podjetje samo. Začeli so obnovljati železobetonski most na državni cesti in ga tudi dokončali v predvidenem času. V neko staro šupo so spravili prve nakupljene dele starih avtomobilov, iz katerih so napravili spomlad 1948. leta tritonski kamion, ki vozi še danes in brez katerega bi gradbeno podjetje ne moglo delati. Takoj nato pa so začeli zidati novo železniško postajo, kajti stara je bila porušena do tal. Središčanci s krajevnim odborom na čelu niso hoteli čakati na leto 1951, ko naj bi prišla postaja v plan. Opekno so izdelali doma, les so dali sami, nekaj cementa so pridelali od preje, tudi delo so opravili brez tujih strokovnjakov.

Leta 1947 so še obnovili tretji most čez Trnovo. Stari, zasili je bil tak, da so se središčanske gosti ustavile pred njim in razmišljale, ali naj tvegajo prehod ali ne. Vsaj Središčanci so tako govorili.

1948. leta so začeli tudi organizacijsko urejati podjetja. Doselej enotno podjetje se po kategorizaciji razdeli na več podjetij in sicer na krajevno žago, opekarno, gradbeno podjetje, plemenitno postajo, upravo zgradb in obnovljeno tehniko. Sušilnico sadja je izročil krajevni odbor v upravo kmetijskih združenj. Podjetja delajo po planih, ki jih vedno izpolnijo skoraj stodontno kljub neštetim težavam. Gradbeno podjetje dela s polno paro na postajnem poslopiju in izvršuje večje adaptacije na svinjnjakih za okrajno pitališče. Prvi predsednik, tovarš Karel Vargazon je še pred potekom svojega mandata odstopil, ker mu velike gradbene naloge niso puščale dovolj časa. Pri volitvah na zimo 1949 je ljudstvo dalo svojemu odboru priznanje s tem, da je večino odbornikov ponovno izvolilo. Novi predsednik, Franc Klobučar je nadaljeval delo svojega prednika. Konec tega leta je pomenil konsolidacijo podjetij tudi v finančnem ozirju in prinesel zaključke del na postajnem poslopiju.

Februarja 1949 so svečano otvorili postajo, kar je pomenilo tudi konec skoraj štiriletnega razdobja obnove in

začetek nove dobe — hitrejše graditve socializma na vas. Ustanovitev kmečke obdelovalne zadruge, ki ima okrog 194 ha zemlje in v katero je vstopil med prvimi tajnik in nato član odbora tov. Ivan Kolarič, je pomenila začetek boljšega in lepšega življenja tudi za Središče.

Članom središkega ljudskega odbora je izrekel priznanje tudi okrajni ljudski odbor Ptuj. Letos 3. decembra je podelil denarne nagrade predsedniku Francu Klobučarju, tajniku Srečku Jambroviču, odborniku Miroslavu Paniču in administratorju Ivanu Zidariču.

Krajevni ljudski odbor pa se je ves ta čas udeleževal tudi vseh akcij množičnih in družbenih gospodarskih organizacij. Plodno sodelovanje z obnovitveno zadrugo smo že omenili, plodna pa je bila tudi povezava z Antifašistično fronto žena in Osvobodilno fronto. O tem priča tudi spomenik padlim borcem na fronti, v taboriščih in talcem ter dom igre in dela, v katerem raste mladi središčanski rod.

Središčancem ni treba pojasnjevati pomena ljudskih odborov in ljudske oblasti. Svoje zaupanje so izkazali stvari socializma predanim tovaršim in tovaršicam že dvakrat: v nedeljo, 18. t. m. pa bodo tretjič volili: z izjemo 4 tovaršev vse člane starega odbora in še 14 novih (poleg 25 sokandidatov), ki s svojim delom ne bodo izdali dosežanjih uspehov. **Frenk**

Pomoč sindikatov kmečkim zadrugam

Sindikalne organizacije v LR Hrvatski so dale letos dober zgled in dosegle velike uspehe pri poglobitvi vzajemnosti med mestom in vasjo, med delavcem in kmetom. Člani sindikalnih organizacij Hrvatske so organizirali letos okrog 5000 obiskov v vaseh. Pri teh obiskih so skupine sindikalnih članov izvedle razne delovne akcije ter priredile nad 3000 predavanj. V splitski oblasti so sindikalne podružnice prevzele že 150 patronatov nad zadrugami. Mestni sindikalni svet v Zagrebu je izdelal načrt, po katerem se prevzemajo patronati in prirejajo kolektivni obiski v kmečke zadruge. Zagrebške sindikalne podružnice so že prevzele patronate nad 160 zadrugami. Sindikalne podružnice raznih industrijskih podjetij oskrbujejo kmečke zadruge tudi z raznim orodjem in z drugim potrebnim materialom.

IZID TEKMOVANJA plesnih skupin SKUD in sindikalnih podružnic v Ljubljani

Na tekmovalju 12. decembra 1949 je v dvorani Slovenske filharmonije nastopilo 10 različnih skupin raznih SKUD in sindikalnih podružnic iz Ljubljane.

Kot pri vseh dosedanjih tekmovaljih raznih skupin, ki nastopajo istovrstno bodisi s pristnimi, rekonstruiranimi, stiliziranimi ali kako drugače prirejenimi ljudskimi pesmi, včasih pa tudi s pesmi, ki nimajo ljudske osnove, temveč le značaj zabavne točke, je tudi ob tem tekmovalju bila ocenjevalna komisija v težki situaciji, da ni mogla ocenjevati posameznih skupin ali vsaj nastopov po nekih normiranih točkah s precizno vrednostjo, kot je to že običaj pri drugih amaterskih umetniških panogah (n. pr. igralskih družinah, glasbenih skupinah itd.). Čeprav so narodne noše in spremna glasba bistven sestavni del

plesov samih, je vendar nemogoče ocenjevati z istim merilom skupino, ki razpolaga s pristnimi nošami, s skupino, ki se svoje pomanjkljivosti v garderobi zaveda, a nima možnosti, da bi tej svoji pomanjkljivosti odpravila, prav tako, kot je težko ocenjevati skupino glede na pristnost glasbene spremljave, instrumentalne zasedbe, pevске kvalitete in podobno. Če za to ni mogoče najti splošno veljavnega merila, bi bilo prav tako napačno, te bistvene elemente ljudskih plesov zanemarjati ali jih podrežati ocenam o izvajanju, kot so točnost koreografske reprodukcije, interpretacija, ritmika, skladnost, dinamika itd.

Zato se je ocenjevalna komisija odločila za oceno posameznih skupin, ne da bi skušala to oceno izraziti s konkretnimi številkami ali natanč-

nejšo določitvijo nekega nespremenljivega vrstnega reda, temveč za oceno posameznih skupin in nastopov z oznako posameznih pozitivnih in negativnih ugotovitev.

1. Plesna skupina SKUD »Tine Rožance« je s tremi koroškimi plesi podala koreografsko, ritmično in dinamično dobro nastudiran program, ki pa ga je motila predvsem netipična instrumentalna zasedba in nekoliko površna uporaba nože.

Zelo dobra je bila izvedba slavonskih plesov Oj narode, Mista, Kalendara, Rukavica, Ja posehaj repu, ki je bila že zaradi masovnosti, dinamičnosti in skladnosti najefektnjša. Čeprav je glasba v »Oj narode« nekoliko odpravljala in je bila večina noš posavskega in ne slavonskega izvora, je bila to brez dvoma najboljša točka vsega tekmovalja.

Za tem niso dosti zaostajali gorenjski plesi, ki bi mnogo pridobili na pristnosti, če bi skupina posvetila več pažnje zlasti točnemu posnemanju koraka na vsem stopalu in ne dopuščala v Sedmorki in Mrzelinu saonsko drsajočega koraka, ki za gorenjske plesne ni značilni, čeprav je ga mogoče včasih najti.

Skupina je brez dvoma sposobna, da se udeleži republiškega tekmovalja in je bila na tem tekmovalju najboljša.

2. Plesna skupina SKUD »Oton Zupančič« je nastopila s slavonskimi plesi Oj narode, Mista, Kalendara in Rukavica. Kljub belokranjskim nošam je skupina v začetku v Oj narode obetala zelo mnogo. Žal sta prvi elan in začetna izurjenost že ob Misti popustila in pri ostalih plesih je bilo opaziti, da je program bil za začetniško skupino vendarle pretežak, da bi ga mogla tehnično obvladati. Skupina bo morala v vztrajnim vajami pridobiti še na uglajenosti, prožnosti in skladnosti ter paziti na primerno interpretacijo plesov. Za republiško tekmovalje ni dovolj pripravljena.

3. Plesna skupina SKUD »Litoštroj« je svoj program Samarjanko, Po zelenoj trati in Marko skače sicer prizadeno nastudirala, je pa bila v izvajanju izredno težka, rekli bi neokretna. S tem, da je kolo razpletla in ga predvajala v lisi (falangu), je sicer prinesla na oder za tles stilo novost, ki pa bistvu kola ne ustreza in tudi gledalcu ni nudila posebnih opazovalnih možnosti. Skupina bo morala za dober uspeh še mnogo vaditi, v takšni obliki pa še ni dovolj pripravljena za tekmovalje.

4. Plesna skupina sindikalne podružnice Gradbenega podjetja za cestne LRS je z belokranjskima plesoma Lepa Anka in Adlešičko kolo pokazala, da je dobro uvežbana, dinamično razgibana in umerjeno temperamentna skupina, ki je sposobna tudi za težji program. V izvajanju pa bo morala tudi koreografskim prvinau posvetiti dovolj pažnje in odpraviti nepotrebno drsanje in hojo po prstih. S tem popravkom je skupina sposobna za udeležbo na republiškem tekmovalju.

5. Plesna skupina sindikalne podružnice KOS Krajevne industrije in obrti je zaplesala slavonske plesne Oj narode, Mista, Kalendara, Rukavica in gorenjske plesne Sušarska, Sedmorka in Mrzulin. Pri obeh serijah je skupina pokazala, da še ni dovolj uglajena in skladna. Drmeš, ki je značilna sestavina mnogih plesov pri bratskih narodih, je skupina nakazala naravnost kot težko in neskladno posko. Spremljevalec na harmoniko je imel s skupino premalo kontakta in je tudi za petje intoniral skoraj nedosegljivo nizko. Za nadaljnje tekmovalje si skupina še ni priborila dovolj kvalitete.

6. Sindikalna podružnica Vojnogrovačkovo predučja je nastopila z dvema različnima skupinama. Prva je plesala Po zelenoj trati, Samarjanko in Marko skače, ni pa še ujele pravega ritma ter je tudi sicer še premalo gibčna in skladna. Za prizadevno začetniško skupino je bil nastop sicer lep uspeh, a za nadaljnje tekmovalje še ni dovolj izveščana.

Druga skupina šestih deklet, ki je zaplesala prekmurske dekliške (otroške) plesne, pa je bila v nekem smislu presenečenje. Svežina, vso prostost in pristna razgibanost so vso komisijo takoj prepričale, da gre za plesalke, ki se teh plesov niso naučile pri vajah za nastop, ampak so jih prinesle iz svoje domače zakladnice. Informacije so potrdile ugotovitve komisije. Na ta način je bila to edina pristna, živa folklorna skupina na tem tekmovalju. Za nadaljnje tekmovalje pa je še premalo uglajena in enotna.

7. Plesna skupina SKUD »Jože Moškrič« je po napovedi plesala stilizirano hrvaško svatovsko kolo. Komisija je ugotovila v stilizaciji koreografske prvine Sremskega svatova, starega sita, Vojvodinskega mošnega kola, Vranjsko in morda še kaj. Ta nastop bi mogli torej z ostalimi primerjati samo glede na izvedbo, ki pa ni bila dovolj dosledna. Skupina tudi ni obvladala nekaterih koreografskih prvina tako, da je prični zunanji efekt ustvarjala predvsem njena dinamičnost razgibanost in uglajenost. Po tem efektu je skupina bila na tekmovalju tretja najuspešnejša.

Plesna para z »Židano marelo« sta zaplesala nekako plesno pantomimo — zabavno točko, ki pa ni spadala v okvir tega tekmovalja, čeprav je v tej izredno dobri plesni izvedbi zelo simpatična in hvaležna točka za publiko, kar je dokazala dvorana z burnim odobravanjem.

8. Plesna skupina sindikalne podružnice Narodne banke je zaplesala ples ob motivih valčka in polke, a se ob tem ni ozirala na elemente ljudskih plesov. Zato je morala izpasti iz okvira tega tekmovalja.

Boris Misja

V Poljčanah so bili obsojeni uslužbenci okrajnega ljudskega odbora, ki so svoje naloge opravljali nezakonito

Pri svojem delu pa sta imela obtožena Kelc in Mikša posredno pomoč pri raznih kulaških elementih, kakršni je bil tretji obtoženelec Prah VIII. Bil je predsednik KLO v Podčetrtek, torej v kraju, kjer je Kelc izvrševal najtežja protizakonitna dejanja. Prah je dajal Kelcu podatke o obveznih oddajah kmetov. Naravno je, da so pod takim predsednikom bili pri oddajah najbolj obremenjeni mali kmetje; medtem ko je kmete svoje vrste ter svoje osebne prijatelje ščitil. Po okrajnem planu bi Podčetrtek moral s krompirjem zasadi 123 ha ornih površin. Prah se za ta plan ni dosti zmenil. Na razne opomine je sporočil okraju iz tre zvitov številko, da je 90 ha posajenih s krompirjem. Dejansko pa so v območju tega krajevnega ljudskega odbora samo 42 ha zasajili s krompirjem. Za okrajni ljudski odbor Podčetrtek je ocenil hektarski donos krompirja povsem nerealno na 3000 kg, določujoč istočasno visoko lastno potrebo pridelovalcev, tako da je bilo za celotno območje KLO Podčetrtek predpisana obvezna oddaja le 6600 kg krompirja, po popravljenem predpisu pa 12.200 kg, daš je po uradnih ugotovitvah znašal samo povprečen hektarski donos 12.000 kg. Tako bi za to območje znašala obvezna oddaja 480 tisoč kilogramov če bi bilo zasajenih predpisanih 90 ha s krompirjem.

Obtoženci so pod težo dokazov in po izpovedbah mnogostevnih prič v glavnem priznali svoja dejanja.

Pri razsodbi je sodišče upoštevalo okoliščina priznanja obtožencev in obditilo Kelca Staneta na 10 let odvzema prostosti s prisilnim delom ter na izgubo državljanjskih pravic za dobo dveh let, Prah Viljema na 5 let odvzema prostosti s prisilnim delom, Mikšo Marjana pa na 2 leti in pol odvzema prostosti s prisilnim delom.

Obtoženci so pod težo dokazov in po izpovedbah mnogostevnih prič v glavnem priznali svoja dejanja.

Pri razsodbi je sodišče upoštevalo okoliščina priznanja obtožencev in obditilo Kelca Staneta na 10 let odvzema prostosti s prisilnim delom ter na izgubo državljanjskih pravic za dobo dveh let, Prah Viljema na 5 let odvzema prostosti s prisilnim delom, Mikšo Marjana pa na 2 leti in pol odvzema prostosti s prisilnim delom.

Obtoženci so pod težo dokazov in po izpovedbah mnogostevnih prič v glavnem priznali svoja dejanja.

Pri razsodbi je sodišče upoštevalo okoliščina priznanja obtožencev in obditilo Kelca Staneta na 10 let odvzema prostosti s prisilnim delom ter na izgubo državljanjskih pravic za dobo dveh let, Prah Viljema na 5 let odvzema prostosti s prisilnim delom, Mikšo Marjana pa na 2 leti in pol odvzema prostosti s prisilnim delom.

Če so množične organizacije brez načrtov

V nedeljo bodo tudi v kamniškem okraju izvolili nove krajevne ljudske odbore. Volivna kampanja je zajela vseh 38 krajevnih ljudskih odborov, ki so raztreseni od Vodice do Zaloga ter Most, proti Moravškemu, Crnemu grabnu, nazaj v Tuhijsko dolino in proti Cernivcu, se bliža h koncu.

Kaj so pokazale priprave na volitve nad 450 vaških predvolivnih množičnih sestankov in kakšno je ljudsko mnenje o dosežanjih delu nekaterih krajevnih ljudskih odborov?

Po večini bodo v kamniškem okraju to pot kandidirali popolnoma novi člani naših množičnih organizacij, ki jih čakajo naloge popraviti mnoge dosežanje napake ter zbuditi zaspance v nadaljnji borbi za še večji napredek in izpolnitev gospodarskih nalog. Vprašanja okoli predpisan obveznih oddaj malim, srednjim in velikim kmetom, določitev davkov, oddaja lesa in mobilizacija voznikov so še vedno razburjala posebno vaščane, ki niso vključeni v zadruge!

Marsikje, predvsem na Tuhijskem,

pa tudi drugod prav zaradi tega mnogi predsedniki in odborniki starih krajevnih ljudskih odborov ne bodo ali celo ne boje biti izvoljeni tudi v nove krajevne ljudske odbore. V resnici je zemlja v Tuhijski dolini skopa in hribovita. Po teh vaseh, ki so toliko žrtvovale v narodno-osvobodilni borbi, so po osvoboditvi vaške množične organizacije, krajevni in tudi okrajni ljudski odbori v Kamniku zelo malo storili za izboljšanje življenjskih pogojev vaščanov. To ni nič čudnega! S kometer koli govorili na Tuhijskem, s preprostimi kmetom ali dosežanjim predsednikom vaškega odbora, opaziš, da vsakdo gleda in vidi le svoj breg.

Ker so počivale množične organizacije, so kmetje ostali brez načrtov za prihodnje leta. In tudi najbrž nič ne mislijo na to. Krajevni ljudski odbori se trenutno še najbolj brigajo za izpolnitev obveznih oddaj, čeprav plan za razvoj naše države tudi za to dolino ne določa, da bi za vse čase s težavo oddajala samo svoje pičle pridelke.

Precej podobnih dolin in grap na Primorskem je že premagalo zastarelo mnenje, da se ne da prav nič storiti, prebivalci pa so po začetnih težavah vseeno našli boljše življenje v živinorejskih zadrugah, v novoustanovljenih krajevnih obrtniških delavnicah in industriji.

Najbolje so se za volitve pripravili v vodiškem, zaloškem in komsenem krajevem ljudskem odboru. V tem predelu so najmočnejše kmečke obdelovalne zadruge v vsem okraju. Volitvi so na množičnih sestankih skupaj pretresali tudi plane za prihodnje leto. Kmečka obdelovalna zadruga v Zalogu se bo razširila za 12 ha najboljše plodne zemlje. V Vodich bodo do konca prihodnjega leta dogradili zadržni dom.

Vztrajno politično delo in boj za razvoj socialističnega združništva sta pokazala uspeh v Radomlji, Mengšu, Domžalah in Moravčah, kjer bodo kmalu po izvolitvi novih krajevnih ljudskih odborov ustanovili tudi 4 nove kmečke obdelovalne zadruge.

Na Hrudič pri Jesenicah so ljudje pod nemškimi terorjem mnogo pretrpeli. Ko so l. 1942 ustrelili gestapovci na Belem polju 48 talcev iz Hrudiče, Jesenic in okolice, so se Hrudičani zgrozili, toda vzdržali so in so ostali zvesti svojim načelom.

V nedeljo so pri volitvah znova dokazali svojo predanost naši Partiji, svoje zaupanje v naše vodstvo.

Ob treh zjutraj je bila še trda tema, a na volišče so že začeli prihajati prvi volivci. Ob sedmih so se že navseh štirih volivnih enotah pokazali prvi volivni uspehi. 58. volivna enota je v tem času dosegla že 100% udeležbo, 57. volivna enota ob 7.15, 56. volivna enota ob 7.20, 59. pa 100% ob 9., ker sta dva železničarja šele takrat prispela v vlakom iz službe. V črni skriničici je bila v treh volivnih enotah je črna skriničica ostala prazna.

KULTURNI PREGLED

TRETJA PREMIERA V LJUBLJANSKI DRAMI

Drevi bo v Drami premiera vesele igre v treh dejanjih (12 slikah) »Dama - škrate«, ki jo je napisal španski pisatelj Pedro Calderon de la Barca, prevedel pa Joža Vovk. To Calderonovo delo se je poleg njegove znamenite socialno-etične komedije »Sodnik zalamskejski ohranilo na sporedu raznih gledališč do današnjega časa. Dama, ki kakor škrate nagaja od začetka do konca, dokler se ne ujame v past, ki jo je nastavljal don Manuel Enriquezu (Demeter Bilenec), je mlada vdova dona Angela, ki ju izmenoma igra Vida Juvanova in Ivanka Mežanová. Boj španske ženske za ljubezen in svobodo v smislu družbene etikete je dal snov neštetim španskim komedijam, ki so prav tako kakor Španke s pajčolatno predre včasih zelo stroge cenzurne predpise v državi, kjer je dolgo časa brezprizivno vladala inkvizicija. Calderonu, ki je poleg Vegove »Fuente Ovejuna« ustvaril s »Sodnikom zalamskejskim« eno izmed najprejstrestivejših kmečko-socialnih dram, kar jih pozna svetovna dramatika, ni šlo v komediji »Dama - škrate« za to, da grebe po socialnih in etičnih nasprotjih in protislovljih takratne druž-

be. Tu mu je šlo predvsem za to, da ustvari živo, močno komedijo o ženski prebrisanosti, ki se kaj rada poigrava z moškimi srci kakor mačka z miško, tem bolj, če začuti, da ji moški v prebrisanosti ni kos. Komedija ima veliko komičnih situacij, vzbuja smeh in zabavo, igralcem pa pomore, da izživljajo svoje igralsko-teatrsko žilico do takšnih mer, kakor jih je poznala commedia dell'arte. Calderon tukaj ne ustvarja komedije iz značajev, kakor smo to vajeni pri Shakespeareu ali Molièru, marveč iz situacij. Situacija mu je vse. Vendar odeva svojo teatralnost v žive poetične stihne in razgovore. Ne ustvarja značajev, ampak le osebe. Komediofrafu Calderonu v večini njegovih komedij ni šlo za običajno, marveč predvsem za gledališko verjetnost. Znan je bil po tem, da se poslužuje raznih neverjetnosti v komedijah, že v svojem času. Toda za vsem, kar nam prinašajo njegove komedije, prav tako tudi v njegovi »Dama - škrate«, se vendarle zrcali življenje Španije v tisti dobi, ko je sicer njena država in politična moč propadala, gledališče pa je še vedno živelo svoje veliko življenje, kar je v mnogem zasluga tudi Calderonovega

meccena in zaščitnika Filipa IV. S humorjem in komično zapletenimi situacijami vzbujati smeh in radost pri gledalcu, povečavati njegovo življenjsko radost in ga hkrati zajeti v čarobni svet odrskega dogajanja — to je tudi smisel takšnih veselih iger, kakor je Calderonova »Dama - škrate«. Tudi ta smisel je dajal gledališču v vseh časih svojo ceno in vrednost. Tega se je Calderon prav tako zavedal pri pisanju komedije »Dama - škrate«, kakor naš Marin Držič, ko je ustvarjal svojega »Dunda Maroja«.

Igra, katere režiser in scenograf je inž. arh. Viktor Molka in za katero je sceno glasbo napisal prof. Vilko Ukmar, se godi v Madridu v 17. stoletju. Poleg že omenjenih vlog nastopajo v tej komediji Lojze Drenovec (Don Juan de Toledo), Maks Furijan (Don Luis), Tina Leonová in Draga Ahačičeva izmenoma kot dona Klara, Pavle Kovič kot sluga Kozma, Milan Brezigar in Aleksander Valič izmenoma kot sluga Rodrigo, Mila Kačičeva in Alenka Svetelova pa izmenoma kot služkinja Izabela. Kostume je po načrtih Mije Jarčeve izdelala gledališka krojačnica pod vodstvom Jožeta Novaka in Cvetke Galetove. Inspicijer je Lucijan Orel, odrski mojster Vinčo Rožar, razsvetljavo upravlja Vinko Sablatnik, lasur-ljar pa je Ante Cecić.

Med novimi knjigami

Theodore Dreiser: Ameriška tragedija

Slovenski knjižni zavod je pravkar izdal v dveh zajetnih knjigah enega največjih romanov ameriškega naprednega pisatelja Th. Dreiserja »Ameriška tragedija«. (Prva knjiga šteje 432 strani, druga pa 412 strani. Celotno delo stane vezano v polplatno 280 din.) Tako smo dobili v slovenskem prevodu Božidarja Voduška delo, ki pomeni pravilno in pravično analizo ameriških razmer, velikanski, pripovedno močno razgibani oris življenja povprečnega Amerikanca, ki sta mu denar in užitek poglavitva življenjska sila. S krepkim realizmom prikazuje Dreiser svoje junake in junakinje, ne zmanjšuje njih slabosti in ne prikriva življenjske stvarnosti, četudi ni pisateljev namen, da bi kritiziral ali moraliziral; vsa kritika in vsa morala sta v samih dejstvih. Iz množice tre drobnih dejstev pa nastaja to, kar Dreiser sumarično imenuje »ameriška tragedija«. Roman bo nedvomno našel tudi pri nas mnogo bralcev, kakor jih je imel doslej v vseh številnih jezikih, v katere je bil preveden. Lepi in gibčni prevod bo izdatno pripomoček, da se bo Dreiserjeva »Ameriška tragedija« uvrstila med naše najbolj čitane knjižne novosti. Obširneje poročilo o tem pomembnem delu bomo že objavili.

Mira Pucova: Ogenj in pepel

Kot 23. zvezek »Knjižnice Slovenskega gledališča«, ki ga izdaja Slovenski knjižni zavod, je pravkar izšla v knjigi na 92 straneh drama Mira Pucove »Ogenj in pepel«. (Cena broš. 56 din, vez. v polplatno 66 din.) Ta politična drama, v kateri se srečujejo in prihajajo v konflikt predstavniki stare družbe in pristaši novih, pod tolim pritiskom okupacije prebujenih ljudskih sil, je že znana, saj so jo uspešno uprizorili na naših volidnih odrih. Režiser J. Tiran je napisal ob koncu knjige napotke za uprizoritev; v njih razlaga dramo in opozarja na načela, po katerih jo je treba režirati in igrati.

Miniaturna izdaja Kosovelovih pesmi

Slovenski knjižni zavod je pravkar izdal v knjižnici na 168 straneh Izbrane pesmi Srečka Kosovega. Po Prešernu, Aškercu, Murnu, Ketteju in dr. smo sedaj dobili miniaturno izdajo enega najznamenitjših mladih pesnikov, ki so stopili v slovensko literaturo po prvi svetovni vojni. DZS izdaja Kosovelovo celotno delo, tu pa je najboljst poznavelec njegovih dela prof. dr. A. Ocvirk izbral najzanimnejše pesmi in jih razdelil v skupine, ki se razločujejo po osnovni tematiki in bližujejo po motivni sorodnosti. Vsakdo, kdor čita Kosovelovo poezijo, bo pridrval okusno našimeno, s vinjetami opremljeno knjižico.

VZPENJAČ V MEŽICI je zgrajena

s prostovojnim delom

Smučarji telovadnega društva v Mežici so pred velikim dogodkom, v najkrajšem času bo končana 470 m dolga smučarska vzpenjača, ki so jo začeli graditi leta oktobra. V dveh in pol meseca zgradili tako napravo, je nedvomno velik uspeh, za katerega zaslužijo vse priznanje.

Delo je bilo težko in naporno. Teren, kjer stoji vzpenjača, je bil še nedavno pokrit z gozdom. Marsikdo ni verjel, ko so slišali, da so se mladi smučarji lotili tako velike naloge. Oni pa se je mislo ustrašili, prišli so za sekire in v 14 dneh izsekali dreve. To je bila njihova prva zmožnost. Treba pa je bilo premagati še drugo oviro: izravnavati zemljišče. Domači strokovnjaki Jurhar, izd. Bertapele, smeecher Frančkar in drugi so s prostovojnim delom pomagali in s tem pripravili precej izdatkov.

Na strmem bregu so nato kopali jame za nosilce. Ne dež, ne sneg, ništa ustavila delovnega polta mladih graditeljev.

V raznočno hlevico so zasidrali krampe in lopate; v jamah se je sprosti nabirala voda in vse težje je bilo izmetavati blatno hlevico. Vendar so tudi to delo dobro opravili. Ponekod so naleteli na živosko, pri čemer se je presenetljivo znelo najpostrvovalnejši delavec Ferdo Lasnik, ki je dokazal, da se da tudi brez razstreliva raztrobiti skalo. Izdelbel je luknjo, vili vanjo vodo in jo zamasil z lesenimi cepcem, v katerega je zabil železni drog. Po večkratnem udarcu s kladivom je skala začela pokati.

Delo v jamah je bilo končano. V kratkem času so postavili nosilce, obenem pa betonski temelji za postalo hišico, ki bo kmalu postavljen. Večina vseh koles na nosilcih je montirana, v delavnicah pa pod strokovnim vodstvom Ljubljane in Senla pripravljajo zadnje strojne dele za vzpenjačo.

pri čemer je mladim smučarjem izdatno pomagala rudniška uprava. Skoraj vse delo je bilo opravljeno prostovoljno. Vložili so vanj 254 prostovoljnih ur.

Vzpenjača bo gotova in prvi sneg že naletava. Mežičani se veselo in so ponosno na svojo veliko zmagozo — mogočno vzpenjačo, ki je po velikosti druga v Sloveniji. Marsikateremu izmed graditeljev pa ne bo mogoče uživati popolnega veselja, ker niso opremili z najnovejšimi smučarskimi potrebščinami. Od 89 registriranih članov sekcije je delno opremljenih le 20%. Pripravišmo, da bo Smučarska zveza upoštevala njihove želje in jim kot nagrado za velike napore omogočila nabavo potrebnih zimsko-sportnih rekvizitov.

V GORIŠKEM OKRAJU JE 17 TELOVADNIH IN 3 ŠPORTNA DRUŠTVA

Zanimanja za šport in fizikulturo je na Primorskem vedno večje. Saj je samo v goriskem okraju 17 telovadnih društev in dvajset športna društva. V industrijskih središčih Novi Gorici, Ajdovščini in Anahovem. To dni so po vseh društvi obšli zbori, na katerih polagajo obračun svojega dela za letošnje leto in na podlagi pridobljenih izkušenj postavljajo smernice za bodoče.

Najbolj delavno je telovadno društvo v Dornbergu, ki ima okoli 200 članov. Na zboru so sklenili da bodo prihodnje leto popravili telovadnico in športno igrišče, stvelilo aktivnih članov pa dvignili za 25 odstotkov. — Tudi v Mirni vodi telovadci dobro delujejo. Prav tako telovadniki aktivni v Goriskih opokajih. Z večjim zanimanjem in živavostjo se pričelo z delom tudi športno društvo v Anahovem. Čepovanz, kjer imajo lepe pogoje. V močno smučarsko sekcijo, pa se pripravljajo za smučarsko sezono.

Da bi se fizikultura na vasi še bolj razvila, je te dni dokončalo v Renčah tridesetletni tečaj 20 vaditeljev pripravnikov III. reda, sedaj pa se je pričel tečaj za voditelje katerega obiskuje 12 mladink. Oba tečaja je organiziral občinski fizikulturni odbor.

Zanimanja za telovno vzgojo je bilo letos na Goriskem mnogo več kot lani, kar dokazuje pomladni fizikulturni zlet, na katerem je nastopilo nad 1000 fizikulturnikov, in pomladni cross, ki se ga je udeležilo 1000 več tek. — Tudi v kot lani. Uspohi v razvoju fizikulture bi bili lahko še večji, če bi se krajevni in mestni ljudski odbori in množične organizacije na vasi bolj zanimale za telovno vzgojo. Tako pa so bila novotarska telovadna društva, premagovanu težav največkrat prepriščena sama sebi, kar je v mnogem zaviralo njih napredek.

Ustanovljeno je telovadno društvo Ivan Cankar

V četrtki 15. t. m. je bila v Domu Ivana Cankarja slavna konferenca, na kateri se je fizikulturni aktiv Dama I. Cankarja in Anice Cernejeve preimenovali v telovadno društvo »Cankarjeva«. Upravniki Dama I. Cankarja, Matko Kozelj, Jurijovič referatu poudarili pomen fizikulture pri graditvi socializma. Bivši sekretar aktivna Vinko Zgajnar je poročal o fizikulturnem delu in uspešnih aktivih. Sledila je razprava, v kateri so dijaki-fizikulturniki poročali o delu in napakah v razrednih fizikulturnih aktivih in se zanimali za delo društva pozimi. Za predsednika je bila izvoljena tov. Ivanka Repič, poverjenik za solstvo pri MLO.

Nova smučarska skakalnica na Pohorju

Zelja slovenskih smučarjev po novi skakalnici je bila uspeh. Čeprav so začeli pozno z delom, so skakalnico vgradili še pred ustaljenimi padavinami. Mnogo nedelj so žrtvovali prostovolje. Po triurni hoši so prijeli za žage in lopate je skoraj brez počitka pripravljali teren, ki leži na pripravi osoni strani. Nalet poteka v gozdu, doskok in iztek pa se izvija nizovemu obhaju in se razširja na prostorišni jasi. Zmosen živost skakalnice je 30 m. Največji ur sta prispevala Hinko in Ivan, ki sta na svojo pobudo začela z delom in pritegnila nato še ostale prostovolje TD Slov. Bistrica. Delo so nadaljevali tudi v snegu in dežju, kajti želja za uspehom je bila velika in končno kronana s popolno zmagozo. Prihodnje leto imajo namern zgraditi še večje skakalnico.

Krvilo, ki smo zgrajena skakalnica je samo nekaj metrov oddaljena od koče pri Treh Kraljih, ki bo vsi zimo oskrbovana. Sredi januarja bo smučarska sekcija priredila 14dnevni tečaj. Tako bo omogočen pravilen trening skakalcem, ki se bodo z marljivim delom lahko uvrstili med nove skakalne kadre. U. I.

Dnevne VESTI

KOLENDAR

SOBOTA, 17. decembra: Lazar, Zivko NEDELJA, 18. decembra: Rastvoje, Gračijan.

SPOMINSKI DNEVI

17. XII. 1942. — 2. četa II. bataljona Tomševce brigade razruši progo med Skofljico in Smarjem. Proget je bil prekinjen ob 20. dec.

17. XII. 1944. — Glavni štab NOV in PO za narodno osvobodilno vojsko in partizane v NOV ustanovijo svojo brigado in se vključijo v sestavo NOV in PO Slovenije. Brigada je dobila ime »Fontanje« po slavnem furianskem junaku, ki je padel junaske smrti v vrstah NOV in POS.

DEZURNE LEKARNE

Centralna lekarna, Tromostje, Trg Franceta Presernja 5.

NEDELJSKA DEZURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

LJUBLJANA: dr. Igrličar Vinko, Tržaška cesta 14, telefon 22.89 od zotote opoldne do ponedeljka do 8. zjutraj.

CELJE: dr. Cerin Josip, Cankarjeva ulica 9, telefon 219, od sobote opoldne do ponedeljka do 8. zjutraj.

PRAZNOVANJE NOVEGA LETA IN NOVOLETNE JELKE PO SLOH

Za praznovanje Novega leta in Noletne jelke, ki naj postane ljudski praznik zlasti za mladino, je odločil Ministrstvo za prosveto LRS tri prosetne dneve, in sicer: 31. decembra, 1. januar in 2. januar za vse osnovne in srednje šole, srednje strokovne šole ter vzgojne ustanove. Vodstva šol in vzgojnih zavodov naj z množičnimi organizacijami pripravijo mladinski praznik v smislu navodil, ki jih je izdal Izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije vsem oblastim in okrajnim odborom ljudske prosvete.

Bibliotekarsko društvo Slovenije opozarja člane na redni občni zbor, ki bo 9. v Narodni in univerzitetni knjižnici.

Razstava slikarskih del Golimara Ant. Kosa in Franca Pavlova v Moderni galeriji v Ljubljani je odprta dnevno od 9. do 19.

ZSJ — Društvo upokojencev LRS vabi upokojence Rajona IV-Vi, na ustanovni občni zbor podružnice, ki bo v nedeljo 18. decembra ob 10. dopoldne v dvorani Miadinskega doma na Viču.

KUD Vinko Simončič - Gasper, Dolenjska e. obvešta člane, da so plesne vaje vsako nedeljo popoldne ob 15. dalje in ne več ob sobotah.

DRAMA

Sobota, 17. ob 20: Calderon: Dama-sktrat. Premiera. Izven.

Nedelja 18. ob 14.30 Calderon: Dama-sktrat. Izven.

ob 20: Molière-Vidmar: Sola za žene. Izven.

OPERA

Sobota 17., ob 20: Čajkovski: Evgenij Onjegin. Izven. (Predstava za podeljevanje).

Nedelja 18. ob 20: Verdi: Trubadur. Zaključena predstava za ljubljansko garajzijo. Gostovanje Valerieje Heybalove.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠE MESTNI DOM

Sobota 17. decembra ob 20: A. T. Linhart: »Va vesel dan ali Matiček se ženi«.

Nedelja 18. decembra ob 16: A. T. Linhart: »Va vesel dan ali Matiček se ženi«.

SKUD DOMZALE

Ponedeljek, 19. ob 14 Shakespeare »Kar hočete« Tretji. Ob 19.30 Shakespeare »Kar hočete« četrsti. Predprodaja vstopno v godbeem domu.

KRAJEVNO GLEDALIŠE ST. VID KUD »MILAN MAJČEN«

Sobota 17. decembra ob 20: D. Gervais Reakcionarji, premiera.

Nedelja 18. decembra ob 20: D. Gervais Reakcionarji, repriza.

KUD ERAN LEVSTIK Ljubljana-ViE

NEDELJA, 18. decembra ob 20: Fran Levstik, Fr. Aleš: MARTIN KRIFAN Režija: Pavle Borštnik, scena: Edo Deržaj.

LJUBLJANA: UNION: ameriški film »Zimska zgodba«.

— MOSKVA: angleški film »Brate«, mesečnik JA 11. — SLOGA: sovjetski film »Morski jastreb«, mesečnik JA 8. — Predstave v vseh treh kinematografih ob 16.15, 18.15 in 20.15.

TRIGLAV: Nemški film »Ni prostora za ljubezen«, tednik »Predstava«. — SISKRA: ameriški film »Zgubljeni dnevi«, jugoslovanski dokumentarni film 20. oktober. — Predstave ob 18. in 20.

REPUBLIKA: ameriški film »Akademik Pavlov«.

— UDARNIK: ameriški barv. ribnjanka »Guhverjeva potovanja«, pregled 2. — POBREZJE: angleški film »Oliver Twist« FN 172.

CELJE: METROPOL: ameriški film »Bumerang«, obzornik 37. — DOM: slovenski film »Brez krivde kriv«, pregled 9.

KAMNIK: ameriški film »Straža na Renu« FN 194.

STORZIO: slovenski dokumentarni film »Planica 49«.

— TITOV: film »Zmagovita vojska«, SVO. BODA: sovjetski film »Maska« in »Sovjetska Ukrajna«. — JESENICE, MESTNI: poljski film »Prepovedane pesmi«, tednik. Predstave ob 18. in 20.

RAVNOVLICA, MESTNI: amer. barvni film »Ali-Baba in 40 razbojnikov«. — Predstave ob 14.15 in 18.15.

PTUJ: sovjetski film »Aleksander Parhomenko«, Sportni pregled 9.

TEHNIŠKI FILMI

Društvo inženirjev in tehnikov LRS predvaja v nedeljo 18. decembra ob 8 zjutraj v Kino Union naslednje naj. moderneje angleške tehniške filme: »Prezračni merilni za inženirje s predavanjem prof. ing. Hladnika«. Remont traktorskega motorja, Univerza letalstva, Most sistema Bailey, Vstop prost za člane DIT, slusatelje Tehniške fakultete, Tehniška srednje šole in dijake višjih razredov gimnazij.

OBVESTILO

Oblastno tekmovanje SKUD Ljubljanske oblasti začne danes ob 20. v Filharmoniji. Tekmujejo naslednji zbori: Mešani: Linhart, Radovič, Zagor, Bohinjska Bistrica, Čufar, Jesenice, Mohinjski zbori: Hohkraut, Trbovlje, Linhart, Radovič, Zagor, Bohinjska Bistrica, Čufar, Jesenice, Zenski zbori: Linhart, Čufar, Jesenice, Jeruh, Novo mesto. — Vstopnice in sporedi v Knjižarni muzikalij ter od pol 20. dalje v veži Filharmonije.

V Senovem bo v nedeljo ob 15. priredile Ljubljanske Koncertne poslovalnice Slovenske filharmonije in sicer z vednim sporedom. Spored izvajajo Slov. Vokalni kvintet, Frane Milčinski — Jezek in Marjan Vodopivec 3061-n.

V Zagorju ob Savi bo v nedeljo glasbeno literarni koncert. Začetek ob 18. — Gojenci DRZ. glasbene šole Trbovlje, prirede šolske produkcije danes 17. decembra v dvorani okrajnega odbora. — Vljudno vabimo. 3067-n.

SPORED ZA SOBOTO

Poročila ob 6.15, 7.00, 12.30, 15.00, 19.00, 22.00 in 23.30. Jutranja telovad. ba ob 6.30. — 6.00 Pesmi borbe in dela. 6.40 Vedri navje. 7.10 Jutranji koncert. 12.00 Opoldanski koncert: Starejši angleški moštvi 12.40 do 14. Pesto med slovenske umetne in narodne glasbe, vmes ob 13.00 do 13.15. Vojška oddaja, 14.00 Igra Mali ansambel Radia Ljubljana 14.30 Kulturni pregled. 14.40 Orkestralna glasba: serenade in nokturni. 15.10 Glasbena medija. 15.15 Fizikulturni pregled. 18.00 Sliadbe za pionirje. 18.10 Oddaja za pionirje: Mi smo mlada vojska Titova 18.30 Igra Zabavni orkester Radia Zagreb (prenos iz Zagreba): 19.15 P. I. Čajkovski: Simfonija št. 1 — Zimski sneg. 20.00 Tedenski zbiranje politični pregled. 20.15 Prenos zaključnega tekmovanja SKUD iz veže Filharmonije dvorane v Ljubljani (L. del) 21.25 Dvorane po direktni vah (slike iz sofijskega procesa). 22.00 Plesna glasba. 23.35 Zaključek oddaje.

Preskrba

OBVESTILO O ZIVILSKIH KARTAH

Opozarjamo vsa zvezna in republiška podjetja, ustanove in predstavništva, da nam je treba za določanje kvot zivilskih nakaznic mesečno do 19. pošiljati po obrazcih OPR-1 podatke o zaposlenih delovni sili s stanjem z dne 15. v mesecu. — Podjetja zveznega značaja, ki imajo industrijske sole, naj pošljejo podatke ločeno na posebnem obrazcu.

Ministrstvo za delo LRS.

„Tovariš“ št. 50

prinaša osmih straneh bakrotiska: »Partizani«, spomenik ob izviru Ljubljane na Vrhniki, delo Borisa Kalina (naslovna stran) — Pridelujemo riž in bombaž — Pogled v predilnico v Jugoslaviji — V kamolomih kraskega marmornja — »Titograd«, velika zmaga reše ladjedelnice — Tudi koleša bom izdeloval doma — Kako pridobivamo morsko sol — Slovensko gledališče v Trstu — France Pavlovec razstavlja — Stanjel, kamenito mesto.

V besednem delu: Zagorel je novi plavž — Od prve do druge resolucije Informbiroja — Dan republike in Jacju (konec) — V Sloveniji bi mogli zgraditi nad sto hidrocentral — Stanjel — Filmski obzornik — Kmetijska predilnica tekmuje — Za pridobivanje morske soli je treba skrbnega dela — Loncec ocirkov (šaljiva črtica) — Filatelija, radio, večerno razvedrilo.

MARIBOR: PARTIZAN: sovjetski film »Akademik Pavlov« mesečnik JA 9. — UDARNIK: ameriški barv. ribnjanka »Guhverjeva potovanja«, pregled 2. — POBREZJE: angleški film »Oliver Twist« FN 172.

CELJE: METROPOL: ameriški film »Bumerang«, obzornik 37. — DOM: slovenski film »Brez krivde kriv«, pregled 9.

KAMNIK: ameriški film »Straža na Renu« FN 194.

KRANJ: STORZIO: slovenski dokumentarni film »Planica 49« in »Titovi fizikulturniki v Pragi«. — SVO. BODA: sovjetski film »Maska« in »Sovjetska Ukrajna«. — JESENICE, MESTNI: poljski film »Prepovedane pesmi«, tednik. Predstave ob 18. in 20.

RAVNOVLICA, MESTNI: amer. barvni film »Ali-Baba in 40 razbojnikov«. — Predstave ob 14.15 in 18.15.

PTUJ: sovjetski film »Aleksander Parhomenko«, Sportni pregled 9.

TEHNIŠKI FILMI

Društvo inženirjev in tehnikov LRS predvaja v nedeljo 18. decembra ob 8 zjutraj v Kino Union naslednje naj. moderneje angleške tehniške filme: »Prezračni merilni za inženirje s predavanjem prof. ing. Hladnika«. Remont traktorskega motorja, Univerza letalstva, Most sistema Bailey, Vstop prost za člane DIT, slusatelje Tehniške fakultete, Tehniška srednje šole in dijake višjih razredov gimnazij.

OBVESTILO

Oblastno tekmovanje SKUD Ljubljanske oblasti začne danes ob 20. v Filharmoniji. Tekmujejo naslednji zbori: Mešani: Linhart, Radovič, Zagor, Bohinjska Bistrica, Čufar, Jesenice, Mohinjski zbori: Hohkraut, Trbovlje, Linhart, Radovič, Zagor, Bohinjska Bistrica, Čufar, Jesenice, Zenski zbori: Linhart, Čufar, Jesenice, Jeruh, Novo mesto. — Vstopnice in sporedi v Knjižarni muzikalij ter od pol 20. dalje v veži Filharmonije.

V Senovem bo v nedeljo ob 15. priredile Ljubljanske Koncertne poslovalnice Slovenske filharmonije in sicer z vednim sporedom. Spored izvajajo Slov. Vokalni kvintet, Frane Milčinski — Jezek in Marjan Vodopivec 3061-n.

V Zagorju ob Savi bo v nedeljo glasbeno literarni koncert. Začetek ob 18. — Gojenci DRZ. glasbene šole Trbovlje, prirede šolske produkcije danes 17. decembra v dvorani okrajnega odbora. — Vljudno vabimo. 3067-n.

SPORED ZA SOBOTO

Poročila ob 6.15, 7.00, 12.30, 15.00, 19.00, 22.00 in 23.30. Jutranja telovad. ba ob 6.30. — 6.00 Pesmi borbe in dela. 6.40 Vedri navje. 7.10 Jutranji koncert. 12.00 Opoldanski koncert: Starejši angleški moštvi 12.40 do 14. Pesto med slovenske umetne in narodne glasbe, vmes ob 13.00 do 13.15. Vojška oddaja, 14.00 Igra Mali ansambel Radia Ljubljana 14.30 Kulturni pregled. 14.40 Orkestralna glasba: serenade in nokturni. 15.10 Glasbena medija. 15.15 Fizikulturni pregled. 18.00 Sliadbe za pionirje. 18.10 Oddaja za pionirje: Mi smo mlada vojska Titova 18.30 Igra Zabavni orkester Radia Zagreb (prenos iz Zagreba): 19.15 P. I. Čajkovski: Simfonija št. 1 — Zimski sneg. 20.00 Tedenski zbiranje politični pregled. 20.15 Prenos zaključnega tekmovanja SKUD iz veže Filharmonije dvorane v Ljubljani (L. del) 21.25 Dvorane po direktni vah (slike iz sofijskega procesa). 22.00 Plesna glasba. 23.35 Zaključek oddaje.

Preskrba

OBVESTILO O ZIVILSKIH KARTAH

Opozarjamo vsa zvezna in republiška podjetja, ustanove in predstavništva, da nam je treba za določanje kvot zivilskih nakaznic mesečno do 19. pošiljati po obrazcih OPR-1 podatke o zaposlenih delovni sili s stanjem z dne 15. v mesecu. — Podjetja zveznega značaja, ki imajo industrijske sole, naj pošljejo podatke ločeno na posebnem obrazcu.

„Tovariš“ št. 50

prinaša osmih straneh bakrotiska: »Partizani«, spomenik ob izviru Ljubljane na Vrhniki, delo Borisa Kalina (naslovna stran) — Pridelujemo riž in bombaž — Pogled v predilnico v Jugoslaviji — V kamolomih kraskega marmornja — »Titograd«, velika zmaga reše ladjedelnice — Tudi koleša bom izdeloval doma — Kako pridobivamo morsko sol — Slovensko gledališče v Trstu — France Pavlovec razstavlja — Stanjel, kamenito mesto.

V besednem delu: Zagorel je novi plavž — Od prve do druge resolucije Informbiroja — Dan republike in Jacju (konec) — V Sloveniji bi mogli zgraditi nad sto hidrocentral — Stanjel — Filmski obzornik — Kmetijska predilnica tekmuje — Za pridobivanje morske soli je treba skrbnega dela — Loncec ocirkov (šaljiva črtica) — Filatelija, radio, večerno razvedrilo.

DELITVE INDUSTRIJSKIH NAKAZNIC ZA III. TROMESEČJE — REKLAMACIJE

Narodna banka FLRJ, podružnica Ljubljana mesto 601 bo delila danes 17. decembra reklamacije industrijskih nakaznic za III. tromesečje in sicer samo IČ (delavske) nakaznice za podjetja, urade in ustanove RLO I, II, III.

OPOROČILO POTROŠNIKOM RAZDELJEVALCEM

Obveščamo potrošnike, da se bo karšična soda (lužni kamen) delila do vključno 24. t. m.

Potrošniki naj prinesejo s seboj posodo.

Istoačasno obveščamo potrošnike in razdeljevalce živil, da bo zaključek delitve koruznih izdelkov in mašobes za mesec november 1949 objavljen naknadno.

ODDAJA ODREZKOV

Poverjenstvo za trgovino in preskrbo MLO Ljubljana poziva razdeljevalce živil, da predlože odrezke z obračunom za milo in pralni prašek za mesec oktober ter kakavne proizvode za mesec november 1949, na pristojnih mestih dne 17. t. m.

Obvestila

Narodni, Etnografski in Prirodoslovni muzej so odprli splošno obisko ob nedeljah od 10. do 13. in torek in četrtkih od 10. do 13. in od 15. do 17. — Skupinski obiski izven tega časa naj se najavijo dan prej, pisмено ali telefonsko Naslov: Narodni muzej, Ljubljana, Presernova 25, telefon 2.4.08. Vstopnine ni. Muzejska knjižnica je odprta ob delavnikih od 8 do 13.30. — Osrednji državni arhiv Slovenije je odprt ob delavnikih od 8 do 14.

Gozdarsko nabavno podjetje, Ljubljana, Tyrseva cesta 50 ima letno inventuro od 26. decembra do vključno dne 15. januarja 1950. Pozivamo resorna podjetja, da se pravčasno preskrbijo z materialom, ker med inventuro ne bomo izdajali blaga. 3071-n.

VOJNI OBVEZNIKI LETNIKA 1931

Na osnovi čl. 20 in 21 zakona o vojaški obveznosti državljanov FLRJ poziva Izvršni odbor RLO IV glavne mesta Ljubljane vojnne obveznike letnika 1931, ki bivajo na področju RLO IV (Vič): da se obvezno zglašajo na RLO IV, Ljubljana, Presernova 1 (Bleševsova) zaradi vpisa v rajonski rekrutni spisak.

Prijavitelje je obvezna za vse obveznike letnika 1931, ki stalno stanujejo na področju rajona ali pa samočasno (kot študenti, učenci v gospodarstvu in podobno). V primeru, da je kateri izmed obveznikov letnika 1931 začasno odsoten, naj se zglašeno zanj svoji ali stanodajalci.

K vpisu je prinesiti rojstni list ali osebno izkaznico ter potrdilo ustanove, v eal podjetja, kjer so zaposleni, odobreno soto, katero obiskuje. Predpisana potrdila so takse prost.

Prijavitelj in vpis se vršita od 16. dne 21. decembra začetna črka A, B, C, D; dne 22. decembra začetna črka E, F, G, H; dne 23. decembra začetna črka I, K, L, M, N; dne 24. decembra začetna črka O, P, R, S; dne 26. decembra začetna črka T, U, V, Z.

Vse obveznike letnika 1931 opozarjamo da je vsak krišnje tega razpisnega kaznivo po zakonu o vojaški obveznosti državljanov FLRJ.

UMRILI SO

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je preminula moja najdražja zista mamica, sestra, teta in svestnica JANA KASTELIČ, roj. 18. 12. 1878, po dolgi bolezni, umrla v 71. letu starosti. Pogreb nepoznane pokojnice bo v na. deljo 18. decembra 1949 ob 12.30 z Zal. iz kapelice sv. Andreja. Neotražljiva hčerka Binca, sestra Ivanica in Anica, ter ostalo sorodstvo, da nam je umrla nad vse ljubljena žena, skrbna mama, stara mama NEŽA FERME v 64. letu starosti. Pogreb blage pokojnice bo v soboto 17. decembra ob 10. na pokopališču sv. Jurja. Umrla je v Ostriški vasi. Sv. Jurj ob Ljubljani, stara draga MARIJETA ZIBRET, hvaležen in blag št. spomin od rodbin Leskovšek. 4962-1.

Nas skrbni in dobri ata ANDRŽ KREŠ, izvršni tajnik in tajnik, sv. Jurj ob Ljubljani, 59. danes umrl. Pogreb bo v soboto ob 15. iz hiše zalog, sti na farmo pokopališče št. Vid pri Ljubljani. Žalujejo družine: Ivan Kreš, Mirko Krešar, inž. Vito Krešar, inž. Janez Krešar, sv. Vid, Kranj, 18. decembra 1949. 4956-1.

Umrla je naša mama in stara mama MARIJA ANZELE ROJ. SUSTARIC v 89. letu starosti. Pogreb blage pokojnice bo 17. decembra ob 15. z Zal. iz kapelice sv. Jurja na pokopališču. Žalujejo rodbina Anzele in ostalo go. rodstvo, Ljubljana, 16. decembra 1949.

VREMENSKO POROČILO hidrometeorološke službe

Stanje dne 16. decembra: Atlantska aktivnost se nadalje dolga vseme zahteva in srednje Evrope. Dnevno srednje se je danes preneslo na srednji Jadran in dojava na Balkan in v Slovenijo tropske zrčne mase, ki povzročajo močan dvig temperature in danes po vsem navedenem področju.

Danes vlada po vsej Sloveniji pretežno oblačno vreme s krajevnimi padavinami v Ajdovščini, Poslovju, Celju, Mariboru, Murski Sotli in Ljubljani. Najvišja temperatura v Sloveniji je dosegla -2° v Celju.

Sněžne razmere v Sloveniji dne 16. decembra ob 7: Planica 30 cm, južni snog 1°C; Pokljuka: 43 cm, sred. 6°; Jezersko: 5 cm, sred. 0°; Celje: 2 cm, sred. -1°C; Maribor: 5 cm, sred. -1°C; Smarjno ob Paki: 5 cm, sred. -1°C.

VREMENSKA NAPOVED

Se nadalje pretežno oblačno vreme s krajevnimi padavinami. Temperatura od -2°C do 10°C.

Čudovite DOGODIVŠČINE TARTARINA

iz Taraskona

XIV MARSEJSKO PRISTANIŠČE. — NA LADJO! NA LADJO!